

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות ז.

עין משפט נר מצוה

ז.

בו א מיי פיי מהל
 אשות הלי ט סמג
 עשין מח טוש"ע אה"ע סי'
 קו סעי' ב:
 בו ב מיי פיי מהל
 מירוח הלי כח:
 בה ג מיי פיי מהל
 שמיטה הלי א סמג
 עשין סג טוש"ע יו"ד סי'
 לג סעי' א:
 כב ד מיי פיי מהל
 שבת הלי יד סמג
 לאוין סה ועשין מח טוש"ע
 אה"ע סמג סג סעיף א
 וטוש"ע א"ח סי' רפ סעי'
 ב:
 לה ה מיי פיי מהל
 ברכות הלי ט ומיי
 פיי מהל אשות הלי ה
 סמג עשין מח טוש"ע
 אה"ע סי' סג סעי' ד:
 לא ו ז מיי פיי מהל
 אשות הלי י"ב סמג
 ברכות הלי ט סמג
 שס טוש"ע שס סעי' ו:
 לב ח מיי פיי מהל
 אשות הלי י"ב סמג
 שס טוש"ע שס סעי' ב
 (ועיי' מ"מ):
 לג ט מיי פיי מהל
 ברכות ה"ע סמג שס
 טוש"ע שס סעי' ו:

תוספות ר"ד

א"ל והא לא כתיבא
 כתובה ואסרו חכמים
 לשהות אדם את אשתו
 שעה אחת בלא כתובה
 א"ל אה"ע סעי' טו
 שיעורו בכתובה. פי' שהיה
 משוכן בידה עד שיכתבו
 לה שטר בכתובה: א"ר
 חלבו א"ר אדא בר אבא
 אמר רב א' בתולה וא'
 אלמנה טעונה ברכה [כל]
 שבעה. פי' טעונה ברכות
 כל ז' ימים ולקמן מוקי לה
 בדיאבני פנים חדשות. ומי
 אמר רב הכי וה"ר הוא
 אלמנה אינה טעונה ברכה
 כל ז' אלא יום א'. ל"ק כאן
 בבחור שנשא אלמנה כאן
 באלמון שנשא אלמנה.
 מיתובי מברכים בתולה
 ז' ולא אלמנה יום א' מאי
 לאו אלמנה שנשאת
 לבחור. לא לאלמון. אבל
 לבחור מאי ז'. א"ה
 ליבני מברכינן בתולה ז'
 ולא אלמנה שנשאת לבחור
 ז' ולא אלמנה שנשאת
 לאלמון יום א'. מילתא
 פסיקא קמני ליכא בתולה
 רבצירא מו' פי' ואפילו
 נשאת לאלמון. וליכא
 אלמנה רבצירא מיום א':
 אלא הא דתניא שקדו
 חכמים על תקנת בנות
 ישראל שיהא שמת עמה
 ג' ימים במאי אי בבחור
 הא אמרת ז' אם באלמון
 הא אמרת יום א'. איבעית
 אימא בבחור ז' לברכה וז'
 לשמחה איבעיא באלמון
 יום א' לברכה וז' לשמחה:

בזי בעילה אית לן למשרי אע"ג דליכא לערא כיון דלא הוה פסיק
 רישיה לענין פתח כיון דאפשר להוצאת דם בלא עשיית פתח
 כדמוכח לעיל (דף ה:) ומשני הכא פקיד ולא עקיר דקסבר דם חצורי
 מיחבר והוא הדין דהוי מני לשנויי דלפתח הוא כריך אלא לפי מאי
 דקיס ליה דלדס הוא כריך משני ליה
 ומימה דהא שמואל צמלכה שאינה
 כריכה לגופה סבר לה כרי' יהודה
 כדלמרי' צ"פ (י' הנחנקין (ד' פה. ושס) וצ"פ'
 כל המדיר (זכחס ד' זכס). ועוד דמדבר
 שאין מתכוין דשרי ר"ש ה"ל לאקשווי
 ולא ממלכה שאינה כריכה לגופה
 כיון דרוצ בקיאלא ולא הוה פסיק רישיה:
בתוך שהותרה לצורך. פירוש
 לצורך אוכל נפש הותרה
 נמי שלא לצורך אוכל נפש וצ"ל
 שיהא צורך הנחת היום או לצורך
 קיום מלוה ציו"ט כהיא דהוצאת
 קטן למולו וספר תורה לקרות זו
 ולצ"ל לנצח זו (ב"ב דף ק"ג). אצל
 שלא לצורך היום כלל לא כמו הוצאת
 אצנים דמחייב והאופה מיו"ט לחול
 לרצ חסדא דלמך לוקה (שס דף כ"ט).
 משום דלית ליה הוציא ושמיטת עובת:
 נדבה דשרי לז"ה (שס דף כ:). היינו
 משום שלא יהא שלמך מלא ושלמך
 רצך חסר ומולא חמך בתוך ביתו
 דלמרינן צ"פ' דפסחים (דף ו. ושס)
 דכופה עליו כלי ולא שרינן לשורפו
 משום מתוך היינו משום דאסור
 לשורפו מדרבנן משום מוקצה דאסור
 לטלטלו אצל אין לומר דלחיי
 כשצטלו דמכל מקום מדרבנן מלוה
 לשורפו והוה צורך היום דצמלכה
 דרבנן נמי שרינן היכא דליכא למימר
 מתוך הוא דפליגי צ"ש וצ"ה (ב"ב
 דף ק"ג). צמלג גיד הנשה ציו"ט
 ואכלו דלצ"ש דלית להו מתוך לוקה
 וצ"ה דלית להו מתוך אינו לוקה
 כריך לומר אע"ג דלא חשיב אוכל נפש
 משום אסור דרכיז עליה מכל
 מקום צורך היום הוא כיון דלחיל
 ליה ונראה לר"י דהוצאת תינוק לתייל
 הוה צורך היום ומימה הוצאה לצורך
 נכרי נראה דאסור ומה שנהגו עתה
 להוציא לצורך נכרי היה נראה לרש"י
 משום דרשות הרבים דידן לא הוה
 אלא כרמלית דאין רחצין ט"ו אמה
 וגזי יו"ט לא גזור רבנן כי היכי דלא
 תקון רבנן עירובי חצירות ציו"ט
 כדמשמע בריש פרק שני דב"ה (דף
 טו): דלמך יו"ט שחל להיות ערב
 שבת כו' רבי אומר מערבין עירובי
 חצירות אצל לא עירובי תחומין לפי
 שאתה אסרו דבצר האסור לו ואי
 אתה אסרו דבצר המותר לו אלמא
 מיתבי

פטור. וקיימא לן פטור ומותר לכחלה ציליות שבת (שבת דף ק"ג).
 קשיא למאן דאסר דהאי נמי להוציא דם הוא: הסס. גזי ליחא:
 פקיד. כנוס צידה: ועקיר. כולו מן הבשר ועומד לנצח: הכא.
 דם בתולים: פקיד הוא ולא עקיר. לגמרי אלא נצטע קמ' צמלס
 אע"פ שאינו מחובר כשאר דם
 האברים אלא כנוס מיהו דומה
 למחובר הוא שאינו מוכן לנצח
 כליתה: אספוס מטלטלי. מנו לה
 מטלטלין תחת ידה צמלסון לשעבוד
 כמזבחה עד שיכתבו שטר כמזבחה
 צעצוד קרקעות: מאי דעסיך.
 למשרי ציו"ט יומר מצבנת: לצורך.
 אוכל נפש כגון שמיטה: מוגמר.
 צמטים על האש לגמר את הכלים
 ואת הבגדים: עליו אמר קרא לכל
 נפש דבר השוה לנל נפש. מותר.
 ובעילה שוה לכל אצל מוגמר אינו
 אלא למפונקיס: ומי איכא הוראה
 לאיסור. ומי קרי אסור הוראה.
 משום דכל אדם רשאי להחמיר
 והאסור אין זה סמיכת דברים שאפי'
 מן הספק שאין ההלכה צרורה לו
 הוא צל ואסור אצל הממיר סומך על
 שמועתו או על סברת חכמתו והיא
 הוראה: סודוה צ"ה. משנה היא
 צמסכת נזיר צהילי המלכה שילא
 צנה למחמנה ודורה שבע שנים
 צנויר צ"ה צמלסון ועתה לצורך
 סודוה צ"ה שפתה נזירה עוד ז' שנים
 אחרות: חוט השדרה שפסס צרונו.
 טריפה: טעונה ברכה. צרכת
 חמיני: צועו אלמון הוה. דלמך
 מר אצ"ן זה צועו וכבר היו לו י'
 צניס ושלסיס צנות צצכא צמלסון (דף
 כ"ט): האמרס שבעה. דמולאינה
 טעונה דקאמר רב הונא אוקימנא
 דאינה טעונה שבעה מכלל דטעונה
 דקאמר רבי אצל שבעה:

מבצין
 הכי אמר ר' אבהו שאל ר' ישמעאל בן יעקב דמן צור את רבי יוחנן בצידון
 ואנא שמעי מהו לבעול בתחלה בשבת ואמר ליה אסור והלכתא יומתר
 לבעול בתחלה בשבת: אמר רבי חלבו אמר רב הונא א"ר אבא בר זבדא
 אמר רב אחת בתולה ואחת אלמנה טעונה ברכה ומי אמר רב הונא
 הכי והאמר רב הונא אלמנה אינה טעונה ברכה לא קשיא כאן בבחור
 שנשא אלמנה כאן באלמון שנשא אלמנה ואלמון שנשא אלמנה לא
 והאמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין ה"ל ברכת חתנים בעשרה
 שנאמר ויקח עשרה אנשים מוקני העיר ויאמר שבו פה וישבו וכו' וכו'
 אלמון שנשא אלמנה הוה מאי אינה טעונה ברכה אמר רב הונא אינה טעונה
 ברכה כל ז' יאבל יום אחד טעונה ברכה אלא הא דתניא וישקדו חכמים
 על תקנת בנות ישראל שיהא שמה עמה ג' ימים במאי אי בבחור האמרת
 שבעה אי באלמון האמרת יום אחד איבעית אימא: ואלמון יום אחד לברכה
 וישלשה לשמחה ואיבעית אימא בבחור שבעה לברכה וישלשה לשמחה

לא תקון עירובי חצירות ציו"ט והוה הדין דלא גזרו בכרמלית והא דקיימא לן צפרק אמרו לו (ב"מ דף ק"ג). וצפרק קמ' דב"ה (דף ק"ג). ושס)
 דיש עירוב והוצאה ליו"ט נראה דלחיי צעירובי תחומין ושוב חזר בו דמחלר שאינה מעורבת אין ללמוד ממנה לכרמלית דחמיר טפי כמו
 שפירשתי צמסכת שבת (דף ק"ג). ועוד נראה דהא דקיימא לן דיש עירוב והוצאה ליו"ט צעירובי חצירות מייירי מדבצי למימר צפרק אמרו לו
 (ב"מ דף ק"ג). ושס) דאין עירוב והוצאה ליו"ט כ' מדתנן התם חס היתם שבת והוציא צפיו חייב וכן צב"ה (דף י"ב). ושס) צעי למידק דאין עירוב
 והוצאה ליו"ט מדשו בית הלל להוציא קטן ולולב והיינו עירובי חצרות דהשתא מוכח לה שפיר מדשרו הוצאה דלא גזרו רבנן אעירובי חצירות
 אלא משום הוצאה עירובי תחומין אין עניינה להוצאה והא דקאמר רבי אמה אסורו בוצר המותר לו היינו משום דמותר להוציא
 לצורך: אלא מעתה יהא מותר לעשות מוגמר ביו"ט. ואס תאמר לדידיה נמי תקשי וכי לא סבר דלמרינן מתוך הא טעמא
 דצ"ה הכי הוא ויש לומר שהיה סובר דטעמא דצ"ה הלל משום דאין עירוב והוצאה כדקא ס"ד מעיקרא צב"ה אע"ג דהתם פריך
 ענה דלמך לרצ פפי לא שמיע לה ועו"ל שהיה סובר הותרה שלא לצורך וצ"ל שיהא דבר הרגיל והכי פריך דזה אינו רגיל טפי
 ממוגמר: אמר ליה אמר דבר הצריך לרצ נפש קאמינא וצבי צריך לרצ נפש. וכן צ"ה וקשה לר"י דלמך צסוף פ"ב דב"ה (דף
 כ"ט). מהו לכבות הנר מפני דבר אחר ומסיק דאסור הא הכא שרי מכוון דלרצ לכל נפש וי"ל דהכא דוקא צבעילה ראשונה דמלוה היא דהו
 צורך מנות היום אצל שאר צעילות אין כל כך צורך היום ועו"ל דהוה הנר מפני דבר אחר הוא כמו מכשירין דאפילו דאכלו נפש אסור וכן
 מוכח התם דפריך ענה מנחא דמתיא דמכבין את הצקעת כדי שלא יעשן הצית ומשני היכא רבי יהודה היא דשרי מכשירי אוכל נפש
 כי קאמינא לרבנן: והלכתא מותר לבעול בתחלה בשבת. ולא מיישנין שמא ישחוט בן עוף והאס סמיכין למיעבד סעודה בשבת:

(א) [נע' מוס' לקמן ט: ד"ה
 א"ן]. (ב) ושינויין סה:
 א) ופסחים ה: ב"ה
 י"ב: (ד) מיר י"ט: (ה) חולין
 ו' [לעיל ה.].
 (ו) ומנחה צ"ל ועלתה
 לארץ כ"ל. רש"י. (ח) וצ"ל
 צ"פ כ"ה שבת מ"ב.].

תורה אור השלם
 1. וביום הראשון מקרא
 קדש וביום השביעי
 מקרא קדש יהיה לכם
 כל מלאכה לא תעשה
 בהם אך אשר יאכל לכל
 נפש הוא לבדו תעשה
 לכם: שמות יב טו
 2. ויקח עשרה אנשים
 מוקני העיר ויאמר שבו
 פה וישבו: רות ד ב

מוסף רש"י
 פטור. ומותר לאין כאן
 תיקון. ורבנן נמי לא גזרו
 כה שבות משום גערא (שם
 ו) הורה רבי כו'
 יעקב. שגא מעשה לכו
 והורה להחמיר ולא סמך
 על דברי (וחילין ד"ה).